

P R I R U Č N I K
IZ OBLASTI ZAKONA O SUKOBU INTERESA

Sarajevo, oktobar 2010. godine

Izdavač:

Priredili:

Mile Kudić, član Centralne izborne komisije BiH

Tihomir Vujičić, član Centralne izborne komisije BiH

Danka Polovina-Mandić, šefica Odsjeka za provedbu Zakona o sukobu interesa

Za izdavača:

Grafički dizajn:

Tiraž:

SADRŽAJ:

01.	Uvod	4
01.01.	Definicija sukoba interesa	5
01.02.	Zakonska regulativa u Bosni i Hercegovini	5
02.	Propisi iz oblasti sukoba interesa u Bosni i Hercegovini	6
02.01.	Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH	6
02.02.	Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH i Zakon o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta BiH	11
02.03.	Pravila o vođenju postupka iz oblasti Zakona o sukobu interesa	15
03.	Pitanja i odgovori s edukacije	18
04.	Mišljenja Centralne izborne komisije BiH	21
05.	Sudska praksa	28
05.01.	Ustavni sud BiH	29
05.02.	Sud BiH	31
06.	Komentari i prijedlozi s edukacije	38
07.	Međunarodni standardi	40

01. U V O D

Korupcija je, kao opći fenomen u svijetu, jednako štetna pojava za društva na svim nivoima razvoja. U mnogim, posebno tranzicijskim zemljama, korupcija je glavna prepreka političkom i privrednom razvoju društva. Uspješna borba protiv korupcije jedna je od obaveza naše države za pristupanje Evropskoj uniji. Kako je nerazriješeni sukob interesa često uvod u korupciju, Bosna i Hercegovina je 2002. godine donijela Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, koji je, sve do 2008. godine, primjenjivan i na nivoe entiteta.

Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine stupio je na snagu 6. novembra 2008. godine, a novi Zakon o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine stupio je na snagu 24. oktobra 2008. godine, čime je prestao važiti Zakon, koji je donesen 13. decembra 2002. godine. Nadležnost za provedbu sva tri zakona data je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine.

Republika Srpska je Zakon o sprečavanju sukoba interesa u organima vlasti Republike Srpske donijela u julu 2008. godine, i on je stupio na snagu 16. augusta 2008. godine, a kao organ nadležan za provedbu tog Zakona, definirana je Republička komisija za utvrđivanje sukoba interesa, koju imenuje Narodna skupština Republike Srpske.

Novi zakonski okviri u oblasti sukoba interesa izazvali su brojne nedoumice kod onih na koje se Zakon direktno odnosi, pa je Udruženje izbornih zvaničnika u Bosni i Hercegovini (UIZBiH), u oktobru 2009. godine započelo provedbu projekta pod nazivom: „Program unapređenja provedbe izbornih zakona u Bosni i Hercegovini“.

Cilj projekta je unaprijediti provedbu Zakona o sukobu interesa i Zakona o finansiranju političkih stranaka, kroz obuku onih na koje se ovi zakoni direktno odnose, kao i kroz podizanje nivoa medijske svijesti i nivoa svijesti javnosti o odredbama zakona i načinima njihove primjene.

Ovaj projekt proveden je u skladu sa sporazumom s Organizacijom za sigurnost i suradnju u Evropi (OSCE), Misije u Bosni i Hercegovini, a zahvaljujući sredstvima američke Agencije za međunarodni razvoj (USAID).

Do kraja novembra 2010. godine ukupno su održana 32 treninga za izabrane zvaničnike na općinskom, kantonalnom, federalnom i državnom nivou, te osam treninga za predstavnike nevladinih organizacija i medija.

Edukaciju su vodili članovi Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, dr. Suad Arnautović i Vedran Hadžović, te Danka Polovina-Mandić, šefica Odsjeka za provedbu Zakona o sukobu interesa i Alma Raščić, istražiteljica u Odsjeku za provedbu Zakona o sukobu interesa.

Programom je također predviđeno objavljivanje publikacije sa komentarima na odredbe zakona navedenih u gornjem dijelu teksta i njihovu primjenu, a na osnovu iskustava Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine i prijedloga od strane učesnika treninga.

Cilj ove publikacije jeste da pomogne izabranim zvaničnicima, nosiocima izvršnih funkcija i savjetnicima da se što bolje upoznaju s odredbama zakona, kako bi izbjegli situacije koje dovode do sukoba interesa.

01.01. DEFINICIJA SUKOB INTERESA

Pojam „**sukob interesa**“ općenito označava sukob između javnog i privatnog interesa, u situacijama kada javni zvaničnik ima privatni interes, koji bi mogao negativno utjecati na izvršavanje njegovih službenih dužnosti i odgovornosti.

Propisima iz oblasti sukoba interesa u Bosni i Hercegovini regulirano je da **sukob interesa postoji u situacijama u kojima izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici imaju privatni interes, koji utječe ili može utjecati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristranost u obavljanju javne dužnosti.**

01.02. ZAKONSKA REGULATIVA U BOSNI I HERCEGOVINI

U Bosni i Hercegovini, u oblasti sukoba interesa, primjenjuju se sljedeći propisi:

- **Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH“, broj: 16/02, 14/03, 12/04 i 63/08);
- **Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine** („Službene novine Federacije BiH“, broj: 70/08);
- **Zakon o sprečavanju sukoba interesa u organima vlasti Republike Srpske** („Službeni glasnik RS“, broj: 73/08);
- **Zakon o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 43/08 i 47/08);
- **Zakon o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije** („Službeni glasnik BiH“, broj: 103/10);
- **Pravila o vođenju postupka iz oblasti Zakona o sukobu interesa** („Službeni glasnik BiH“, broj: 65/09) i
- **Pravilnik o načinu vođenja registra** („Službeni glasnik BiH“, broj: 39/05, 18/09 i 27/09)

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine zadužena je za provedbu zakona iz oblasti sukoba interesa, **osim za** provedbu Zakona o sprečavanju sukoba interesa u organima Republike Srpske (koji provodi Komisija za utvrđivanje sukoba interesa Republike Srpske) i Zakona o agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (koji provodi Agencija utemeljena tim Zakonom), pa će se u daljnjem tekstu ovog priručnika materija odnositi samo na propise i praksu iz nadležnosti Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine.

02. PROPISI IZ OBLASTI SUKOBA INTERESA U BiH (za čiju je provedbu nadležna Centralna izborna komisija BiH)

02.01. ZAKON O SUKOBU INTERESA U INSTITICIJAMA VLASTI BiH

JAVNI ZVANIČNICI NA KOJE SE ZAKON ODNOSI

Ovim Zakonom uređuju se posebne obaveze izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika u institucijama vlasti BiH u obavljanju javne funkcije.

Izabranim zvaničnicima smatraju se:

- Članovi Predsjedništva Bosne i Hercegovine;
- Zastupnici Zastupničkog doma i delegati Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH);
- Zvaničnici, izabrani i imenovani od strane Predsjedništva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Predsjedništvo BiH), domova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ili Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlamentarna skupština BiH) i Vijeća ministara BiH, a koji nisu obuhvaćeni Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine, odnosno, za čiji je izbor ili imenovanje suglasnost dalo Predsjedništvo BiH, domovi Parlamentarne skupštine BiH ili Parlamentarna skupština BiH i Vijeće ministara BiH.

Nosiocima izvršnih funkcija smatraju se ministri i zamjenici ministara u Vijeću ministara BiH, direktori i zamjenici direktora organa državne uprave, agencija, direkcija, zavoda, ustanova i drugih institucija Bosne i Hercegovine, koji su izabrani i imenovani od strane Predsjedništva BiH, domova Parlamentarne skupštine BiH ili Parlamentarne skupštine BiH i Vijeća ministara BiH, a koji nisu obuhvaćeni Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine, odnosno, za čiji je izbor ili imenovanje suglasnost dalo Predsjedništvo BiH, domovi Parlamentarne skupštine BiH ili Parlamentarna skupština BiH i Vijeće ministara BiH.

Savjetnicima se smatraju savjetnici izabranim zvaničnicima i nosiocima izvršnih funkcija, kako je utvrđeno Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine.

NESPOJIVOSTI UTVRĐENE ZAKONOM

Javna preduzeća i agencije za privatizaciju

Izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme obavljanja javne funkcije, i **šest mjeseci** nakon prestanka obavljanja te funkcije, **ne mogu biti** članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe u javnom preduzeću.

Izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme obavljanja javne funkcije, i **šest mjeseci** nakon prestanka obavljanja te funkcije, **ne mogu biti** članovi upravnog ili nadzornog odbora, niti direktori direkcije ili agencije za privatizaciju.

Privatna preduzeća

Izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici **ne mogu biti** članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe svakog privatnog preduzeća u koje je organ vlasti, čiji je član izabrani zvaničnik, nosilac izvršne funkcije ili savjetnik, ulagao kapital u periodu od četiri godine prije preuzimanja dužnosti i za vrijeme obavljanja funkcije izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika.

Izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici **ne mogu biti** članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe bilo kojeg privatnog preduzeća koje sklapa ugovore, ili na drugi način posluje s institucijama, koje se finansiraju iz budžeta **na bilo kojem nivou**. Ova odredba primjenjuje se samo na privatna preduzeća, koja su sklopila ugovor ili posluju s institucijama koje se finansiraju iz budžeta, dok je izabrani zvaničnik, nosilac izvršne funkcije ili savjetnik, vršio funkciju, i to samo onda kada je vrijednost ugovora ili posla s institucijama koje se finansiraju iz budžeta veća od 5.000 KM godišnje.

Fondacije i udruženja

Za vrijeme vršenja javne funkcije, izabrani zvaničnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici, **ne smiju** obavljati dužnosti ovlaštenih osoba u fondacijama i udruženjima, osnovanim u skladu sa zakonima o udruženjima i fondacijama, a koje se finansiraju iz budžeta **bilo kojeg nivoa vlasti**, u iznosu većem od 10.000 KM godišnje, odnosno, u iznosu većem od 50.000 KM godišnje u fondacijama i udruženjima iz oblasti kulture i sporta.

ZABRANA GLASANJA I PODUZIMANJA SLUŽBENIH RADNJI

Izabrani zvaničnici i nosioci izvršnih funkcija, **ne mogu** glasati po bilo kojem pitanju, koje se direktno tiče privatnog preduzeća u kojem taj izabrani zvaničnik, nosilac izvršne funkcije ili interesno povezane osobe imaju finansijski interes. Izabrani zvaničnici i

nosioци izvršnih funkcija, koji se nađu u takvim situacijama, uzdržat će se od glasanja, te na otvorenoj sjednici objasniti razloge zbog kojih su uzdržani.

Nosioци izvršnih funkcija i savjetnici, **neće poduzimati** nikakve službene radnje, koje bi mogle direktno utjecati na privatno preduzeće, u kojem nosilac izvršne funkcije ili savjetnik, ili interesno povezane osobe imaju finansijski interes. Nosioци izvršnih funkcija i savjetnici će, u takvim situacijama, proslijediti donošenje odluke o poduzimanju radnje drugom nadležnom tijelu i pismeno navesti razloge za takvo prosljeđivanje.

U slučaju da izabrani zvaničnik, nosilac izvršne funkcije ili savjetnik, ne postupi u skladu sa navedenim u gornjem dijelu teksta, glas ili odluka smatrat će se **ništavnim**.

UGOVORI O LIČNIM USLUGAMA

Izabrani zvaničnici, nosioци izvršnih funkcija i savjetnici, **ne mogu** sklapati ugovore o pružanju ličnih usluga sa bilo kojim javnim preduzećem.

Izabrani zvaničnici, nosioци izvršnih funkcija i savjetnici, **ne mogu** sklapati ugovore o pružanju ličnih usluga sa bilo kojim privatnim preduzećem koje sklapa ugovore, ili na drugi način posluje sa vladama na bilo kojem nivou. Ova odredba primjenjuje se samo na privatna preduzeća, koja su sklopila ugovor ili posluju s vladom istovremeno, dok izabrani zvaničnik, nosilac izvršne funkcije ili savjetnik vrši funkciju, i samo onda kada vrijednost ugovora ili posla s vladom prelazi 5.000 KM godišnje.

Ugovor, zaključen suprotno odredbama navedenim u gornjem dijelu teksta, smatrat će se **ništavnim**.

ANGAŽMAN BLISKIH SRODNIKA

U slučaju da bliski srodnik izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika obavlja nespojive dužnosti u javnom preduzeću, agenciji za privatizaciju i privatnom preduzeću, i kada sklapa ugovore o ličnim uslugama sa javnim ili privatnim preduzećem suprotno odredbama Zakona, angažman bliskih srodnika izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika također **dovodi do** situacije u kojoj, za ovog izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika, dolazi do **sukoba interesa**.

Bliskim srodnikom smatraju se braćni i vanbraćni drug, dijete, majka, otac, usvojilac i usvojenik izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika.

ZABRANJENE AKTIVNOSTI

Izabranom zvaničniku, nosiocu izvršne funkcije i savjetniku zabranjeno je:

- a) Primiti ili zahtijevati poklon ili drugu korist ili obećanje poklona ili druge koristi radi obavljanja javne funkcije;
- b) Primiti dodatnu naknadu za poslove vršenja javnih funkcija mimo zakonskih propisa o plaćama i naknadama zaposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine i drugih propisa;
- c) Tražiti, prihvatiti ili primiti vrijednost ili uslugu radi glasanja o bilo kojem pitanju ili utjecati na odluku nekog tijela ili osobe;
- d) Obećavati zaposlenje ili neko drugo pravo, u zamjenu za poklon ili obećanje poklona;
- e) Privilegirati osobe radi stranačkog ili drugog opredjeljenja ili radi porijekla, ličnih ili porodičnih veza;
- f) Odbiti uvid u svoje finansijsko poslovanje;
- g) Utjecati na dobivanje poslova ili narudžbi države u cilju stjecanja materijalne ili nematerijalne koristi za sebe ili za drugoga;
- h) Koristiti povlaštene informacije o radu državnih tijela radi lične koristi ili koristi interesno povezanih osoba; i
- i) Na drugi način koristiti svoj položaj kako bi utjecali na zakonodavne, izvršne ili sudske vlasti, te tako postigli ličnu korist ili korist interesno povezanih osoba, neku povlasticu ili pravo, sklopili pravni posao ili na drugi način interesno pogodovali sebi ili drugoj interesno povezanoj osobi.

PRIMANJE POKLONA

Poklonom se smatra poklon u vezi s obavljanjem javne funkcije, a podrazumijeva: stvari, prava, usluge bez naknade, te neku drugu korist datu ili obećanu izabranom zvaničniku, nosiocu izvršne funkcije i savjetniku, naprimjer: ugostiteljsku uslugu, uslugu noćenja, oprost duga ili obaveze, putni trošak ili sličnu uslugu, ulaznicu, umjetnički predmet, suvenir, osiguranje ili sličnu uslugu, medicinsku ili sličnu uslugu, koju izabrani zvaničnik, nosilac izvršne funkcije i savjetnik nije lično platio prema tržišnoj cijeni.

Poklon u vrijednosti do 200,00 KM izabrani zvaničnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici **mogu zadržati** i ne trebaju ga prijaviti.

Poklone **iznad vrijednosti od 200,00 KM** izabrani zvaničnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici **ne smiju zadržati**, već su ih obavezni prijaviti i predati instituciji vlasti koje su ih izabrale ili imenovala, i u čije ime obavljaju povjerenu javnu funkciju.

Izabrani zvaničnik, nosilac izvršne funkcije i savjetnik, **ne smije** primiti novac, ček ili drugi vrijednosni papir, bez obzira na iznos.

Zabranjeno je i primanje poklona i od strane trećih osoba, ako bi primile poklon u korist izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika, s tim da takva osoba zna za primanje poklona.

OTVORENOST – LIČNO FINANSIJSKO STANJE

Izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici dostavljaju redovne finansijske izvještaje, kako je predviđeno Zakonom i Propisima Centralne izborne komisije BiH.

SANKCIJE

Zbog kršenja odredaba Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, mogu biti izrečene sljedeće sankcije:

- Nepodobnost kandidiranja za bilo koju funkciju izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika, u periodu od četiri godine nakon učinjenog prekršaja;
- Novčana kazna u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 KM.

Sankcija nepodobnost kandidiranja za bilo koju funkciju izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika u periodu od četiri godine od dana počinjenja prekršaja, **obavezno** se izriče zbog kršenja sljedećih odredaba Zakona:

- Istovremenog obavljanja nespojivih funkcija u javnim preduzećima i agenciji za privatizaciju (član 5);
- Istovremenog obavljanja nespojivih funkcija u privatnom preduzeću (član 6);
- Sklapanja ugovora o ličnim uslugama suprotno odredbama Zakona (član 8);
- Istovremenog obavljanja nespojivih funkcija od strane bliskog srodnika u javnim preduzećima, agenciji za privatizaciju, odnosno privatnim preduzećima, kao i sklapanja ugovora o ličnim uslugama (član 8a); i
- Istovremenog obavljanja nespojivih funkcija u fondacijama i udruženjima (član 11).

Uz navedenu, obligatornu sankciju, istovremeno se može (a ne mora) izreći i novčana kazna, ovisno o težini kršenja odredaba Zakona.

Novčana kazna **obavezno** se izriče za:

- Kršenje odredaba koje reguliraju obavezu uzdržavanja od glasanja i poduzimanja službenih radnji (član 7);
- Kršenja odredaba koje reguliraju zabranjene aktivnosti (član 9); i

- Kršenja odredaba koje reguliraju primanje poklona (član 10).

Za navedena kršenja zakonskih odredaba, novčana kazna izriče se samostalno.

02.02. ZAKON O SUKOBU INTERESA U ORGANIMA VLASTI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I ZAKON O SUKOBU INTERESA U INSTITUCIJAMA BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE

U tekstu ovog priručnika navest ćemo samo razlike Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakona o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u odnosu na Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine.

	Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH	Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH	Zakon o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta BiH
Na koga se odnosi Zakon	1. Pod nosiocima izvršnih funkcija smatraju se, osim članova Vijeća ministara BiH, i direktori i zamjenici direktora organa državne uprave, agencija, direkcija, zavoda, ustanova i drugih institucija, pod uvjetom da nisu državni službenici 2. Savjetnicima se smatraju savjetnici članova Parlamentarne skupštine BiH, članova Predsjedništva BiH, predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, ministara i zamjenika ministara, guvernera i viceguvernera Centralne banke	1. Pod nosiocima izvršnih funkcija smatraju se, osim članova Vlade FBiH, i vlada kantona, gradonačelnici i načelnici općina, te direktori i zamjenici direktora agencija, direkcija, zavoda, ustanova i drugih institucija u FBiH i kantonima, pod uvjetom da nisu državni službenici 2. Savjetnicima se smatraju savjetnici predsjedavajućih domova Parlamenta FBiH, predsjednika i potpredsjednika Federacije BiH i članova Vlade FBiH	1. Pod nosiocima izvršnih funkcija smatraju se članovi Vlade Distrikta i sve osobe koje imenuje gradonačelnik, a čije imenovanje odobrava Skupština Distrikta, kao i osobe koje imenuje Skupština Distrikta, a na koje se ne primjenjuje Zakon o državnoj službi Distrikta 2. Savjetnici su osobe koje nemaju status službenika i postavljaju se i razrješavaju rješenjem gradonačelnika, kojim su utvrđena njihova prava i obaveze; mandat im prestaje sa prestankom mandata gradonačelnika, koji ih i postavlja

Javna preduzeća	Izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme obavljanja javne funkcije, i šest mjeseci nakon prestanka obavljanja te funkcije, ne mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe u javnom preduzeću i agenciji/direkciji za privatizaciju. Ova zabrana odnosi se i na bliske srodnike	Istovjetna je zabrana kao u Zakonu BiH	Izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme vršenja javne funkcije, i šest mjeseci nakon prestanka vršenja te funkcije, ne mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe u javnom preduzeću, niti mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora ili direktori institucija Distrikta (institucije su sve institucije Distrikta koje su osnovane Statutom i zakonima Distrikta i koje se finansiraju iz budžeta Distrikta). Ova zabrana odnosi se i na bliske srodnike
Privatna preduzeća	Izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, ne mogu biti članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe bilo kojeg privatnog preduzeća koje sklapa ugovore, ili na drugi način posluje s institucijama koje se finansiraju iz budžeta na bilo kojem nivou u iznosu većem od 5.000 KM godišnje; ova zabrana odnosi se i na	Izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, ne mogu biti članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe bilo kojeg privatnog preduzeća koje sklapa ugovore, ili na drugi način posluje s organima koji se finansiraju iz budžeta na bilo kojem nivou vlasti u iznosu većem od 5.000 KM godišnje; ova zabrana odnosi se i na bliske srodnike	Izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, ne mogu biti članovi skupštine, upravnog odbora, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe bilo kojeg privatnog preduzeća koje sklapa ugovore, ili na drugi način posluje sa Distriktom u iznosu većem od 5.000 KM godišnje; ova zabrana odnosi se i na bliske srodnike

	bliske srodnike		
Zabrana djelovanja u slučaju sukoba interesa	Nosioci izvršnih funkcija i savjetnici neće poduzimati nikakve službene radnje, koje bi mogle direktno utjecati na privatno preduzeće u kojem nosilac izvršne funkcije ili savjetnik, ili interesno povezane osobe imaju finansijski interes	Istovjetna odredba kao u Zakonu BiH	Zabrana se ne odnosi na savjetnike
Udruženja i fondacije	Izabrani zvaničnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici, ne mogu obavljati dužnost ovlaštenih osoba u fondacijama i udruženjima, koja se finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti , u iznosu većem od 10.000 KM godišnje, odnosno, u iznosu većem od 50.000 KM godišnje u fondacijama i udruženjima iz oblasti kulture i sporta	Istovjetna odredba kao u Zakonu BiH	Izabrani zvaničnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici, ne mogu obavljati dužnost ovlaštenih osoba u fondacijama i udruženjima, koja se finansiraju iz budžeta Distrikta , u iznosu većem od 10.000 KM godišnje, odnosno, u iznosu većem od 50.000 KM godišnje u fondacijama i udruženjima iz oblasti kulture i sporta
Pokloni	Poklone, čija je vrijednost veća od 200 KM, javni zvaničnici moraju prijaviti i predati instituciji vlasti koje su ih izabrale ili imenovale, i u čije ime obavljaju povjerenu javnu funkciju, a te institucije obavezne su dostaviti	Vrijednost poklona istovjetna je kao u Zakonu BiH. Poklon se predaje i prijavljuje organu vlasti u čije ime javni zvaničnici vrše povjerenu javnu dužnost i nema obaveze dostavljanja informacije o poklonima Centralnoj izbornoj	Vrijednost poklona istovjetna je kao u Zakonu BiH. Institucije Distrikta obavezne su dostaviti informacije o predanim poklonima Centralnoj izbornoj komisiji BiH u roku od 15 dana od dana sačinjavanja informacije

	informacije Centralnoj izbornoj komisiji BiH o primljenim poklonima	komisiji BiH	
Sankcije	Nepodobnost za kandidiranje na bilo koju funkciju izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika, u periodu od četiri godine nakon počinjenog prekršaja, obavezna je sankcija za povrede odredaba koje se odnose na javno preduzeće, agencije za privatizaciju, privatno preduzeće, ugovore o ličnim uslugama, udruženja i fondacije i angažman bliskih srodnika (članovi 5, 6, 8, 8a i 11) Samo novčana sankcija, u rasponu od 1.000 do 10.000 KM, predviđena je za zabranu djelovanja u slučaju sukoba interesa (član 7), zabranjene aktivnosti iz člana 9 i primanje poklona (član 10)	Nepodobnost za kandidiranje na bilo koju funkciju izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika, u periodu od četiri godine nakon počinjenog prekršaja, obavezna je sankcija za povrede odredaba koje se odnose na javno preduzeće, agencije za privatizaciju, privatno preduzeće, ugovore o ličnim uslugama i angažman bliskih srodnika (članovi 5, 6, 8 i 9) Samo novčana sankcija, u rasponu od 1.000 do 10.000 KM, predviđena je za zabranu djelovanja u slučaju sukoba interesa (član 7), zabranjene aktivnosti (član 10), primanje poklona (član 11) i udruženja i fondacije (član 12)	Nepodobnost za kandidiranje na bilo koju funkciju izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika, u periodu od četiri godine nakon počinjenog prekršaja, obavezna je sankcija za povrede odredaba koje se odnose na javno preduzeće, institucije Brčko distrikta BiH, privatno preduzeće, ugovore o ličnim uslugama i angažman bliskih srodnika (članovi 5, 6, 8 i 9) Samo novčana sankcija, u rasponu od 1.000 do 10.000 KM, predviđena je za zabranu djelovanja u slučaju sukoba interesa (član 7), zabranjene aktivnosti (član 10) i primanje poklona (član 11) Za kršenje odredaba koje se tiču udruženja i fondacija, nije predviđena sankcija

02.03. PRAVILA O VOĐENJU POSTUPKA IZ OBLASTI ZAKONA O SUKOBU INTERESA

Predmet *Pravila*

Ovim *Pravilima* utvrđuju se jedinstvene procedure kada se u upravnim stvarima rješava o pravima i obavezama izabranih zvaničnika, nosilaca izvršne funkcije i savjetnika, koje se odnose na provedbu odredaba Zakona o sukobu interesa.

Supsidijarna primjena

U upravnim postupcima, koji se tiču provedbe odredaba Zakona o sukobu interesa, primjenjuju se ova *Pravila*, s tim da se u svim pitanjima, koja nisu uređena ovim *Pravilima*, postupi prema odredbama Zakona o upravnom postupku.

Lično finansijsko stanje

Izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, dužni su dostavljati redovne izvještaje o svom finansijskom stanju, čija je svrha da pomognu u sprečavanju sukoba interesa, te da se utvrdi eventualno postojanje sukoba interesa.

Zahtjev za davanje mišljenja

Po zahtjevu bilo koje osobe, u slučaju sumnje u vezi s mogućim postojanjem kršenja odredaba Zakona o sukobu interesa, Centralna izborna komisija BiH dat će svoje mišljenje.

Zahtjev se podnosi u pisanoj formi i mora sadržavati dovoljno činjenica, koje će Centralna izborna komisija BiH uzeti u obzir prilikom zauzimanja stava i davanja mišljenja.

Pokretanje postupka

Postupak se pokreće po službenoj dužnosti, i to:

- a) Na osnovu saznanja i vlastitih istraga Centralne izborne komisije BiH;
- b) Na osnovu prijave neke druge osobe.

Postupanje s prijavama

Prijava može biti u formi informacije, upozorenja ili predstavke građana, fizičkih i pravnih osoba, organa i institucija, da određena osoba ili više osoba, krše odredbe Zakona o sukobu interesa.

Bit će razmatrane i anonimne prijave, kao informacije o mogućem kršenju odredaba Zakona.

O prijavama koje budu podnesene telefonom, bit će sačinjena službena zabilješka.

Podnosilac prijave nije stranka u postupku

Nakon provjera navoda iz prijave, službena osoba obavijestit će podnosioca prijave o pokretanju postupka, ako postoje razlozi za pokretanje postupka, odnosno, da nije bilo razloga za pokretanje postupka.

Pokretanje i obustava postupka

Centralna izborna komisija BiH donosi zaključak o pokretanju postupka.

Protiv zaključka o pokretanju postupka nije dozvoljena posebna žalba.

Centralna izborna komisija BiH može zaključkom obustaviti pokrenuti postupak, ako se utvrdi da nema osnova za njegovo daljnje vođenje.

Donošenje odluke

Na osnovu činjenica utvrđenih u postupku, Centralna izborna komisija BiH donosi odluku o stvari koja je predmet postupka u formi rješenja, ako je utvrđena odgovornost izabranog zvaničnika, nosioca izvršnih dužnosti i savjetnika.

Datum počinjenja prekršaja

Datumom počinjenog prekršaja, u smislu člana 20 Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, člana 16 Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine i člana 17 Zakona o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, smatra se:

- a) Datum donošenja odluke, ako se izabrani zvaničnik, nosilac izvršne dužnosti ili savjetnik u trenutku donošenja odluke nalazi u sukobu interesa;
- b) Posljednji dan u kojem je izabrani zvaničnik, nosilac izvršne funkcije ili savjetnik bio u sukobu interesa, ako sukob interesa u trenutku donošenja odluke više ne postoji;
- c) Posljednji dan kalendarske godine, ako se radi o ulaganju kapitala u privatno preduzeće od organa čiji je član izabrani zvaničnik, nosilac izvršne funkcije ili savjetnik i sklapanju ugovora i poslovanju privatnih preduzeća s institucijama koje se finansiraju iz budžeta u iznosu većem od Zakonom utvrđenog.

Pravo na žalbu i rok za podnošenje žalbe

Protiv odluke Centralne izborne komisije BiH, nezadovoljna stranka može podnijeti žalbu Apelacionom odjelu Suda Bosne i Hercegovine.

Žalba se podnosi u roku od 15 dana od dana prijema odluke u dva primjerka, preko Centralne izborne komisije BiH.

Zastarijevanje pokretanja i vođenja postupka

Postupak za primjenu sankcija u vezi sa kršenjem Zakona o sukobu interesa, mora se pokrenuti u roku od četiri godine od dana počinjenja prekršaja.

Nakon isteka ovog roka ne može se pokretati, niti voditi postupak.

U slučaju isteka navedenog roka, postupak se obustavlja zaključkom Centralne izborne komisije BiH.

Izvršenje sankcije nepodobnosti kandidiranja

Izvršenje sankcije nepodobnosti kandidiranja za bilo koju dužnost izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika, provodi se administrativnim putem, upisom u Registar izrečenih sankcija, u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja Registra Centralne izborne komisije BiH, i dostavljanjem izvršne odluke organu koji je izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika izabrao, imenovao ili dao suglasnost za izbor ili imenovanje.

Na traženje organa koji vrši izbor ili imenovanje izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika, Centralna izborna komisija BiH dostavit će izvršnu odluku o izrečenoj sankciji nepodobnosti kandidiranja, ako je takva sankcija izrečena i ako nije istekao rok zabrane kandidiranja, odnosno, obavijestit će organ da toj osobi nije izrečena sankcija zabrane kandidiranja.

Na pismeno traženje bilo koje osobe, koja namjerava učestvovati u postupku izbora, odnosno imenovanja na dužnost izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika, bit će izdato uvjerenje na osnovu podataka upisanih u Registar o vođenju postupka i Registar izrečenih sankcija.

Izvršenje novčane kazne i troškova postupka

Izvršenje novčane kazne i troškova postupka provodi se sudskim putem.

Izrečenu novčanu kaznu i troškove postupka izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija ili savjetnici, dužni su uplatiti u roku od 30 dana od dana kada je odluka postala izvršna i Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostaviti dokaz o izvršenoj uplati.

Ako obveznik ne uplati novčanu kaznu i troškove postupka dobrovoljno, pa ni nakon pisane opomene, Centralna izborna komisija BiH pokrenut će postupak naplate, u skladu s odredbama Zakona o upravnom postupku.

03. PITANJA I ODGOVORI S EDUKACIJE

Pitanje: Šta je svrha ovog Zakona i šta se njime želi postići?

Odgovor: Cilj i svrhu ovog Zakona određuje zakonodavac, a Centralna izborna komisija BiH ga samo provodi. Ovo je Zakon koji spada u antikorupcijske zakone i njime se uređuju posebne obaveze izabranih zvaničnika, nosilaca izvršne funkcije i savjetnika u obavljanju javne funkcije, kako građani ne bi izgubili povjerenje u nosioce javne funkcije.

Pitanje: Krši li ovaj Zakon ustavna i ljudska prava?

Odgovor: Stajalište Ustavnog suda BiH je da se niti jednim članom ovog Zakona ne krše ustavna ili ljudska prava.

Pitanje: Na koji način se vodi neki predmet sukoba interesa i ko to radi?

Odgovor: Centralna izborna komisija BiH ima Odsjek za primjenu Zakona o sukobu interesa. Radi se na osnovu *Pravila o vođenju postupka* i Zakona o upravnom postupku. Timovi po službenoj dužnosti svakodnevno provjeravaju sve izabrane zvaničnike, nosioce izvršnih funkcija i savjetnike, a rade i po prijavama, čak i anonimnim, na osnovu napisa u medijima i objavama u službenim glasilima. Ako se utvrdi da ima elemenata kršenja Zakona, Centralna izborna komisija BiH donosi odluku o pokretanju postupka. Nakon provedenog postupka, Centralna izborna komisija BiH donosi odluku o tome je li bilo kršenja Zakona ili ne. Na odluke Centralne izborne komisije BiH može se uložiti žalba Sudu BiH u roku od 15 dana. Nakon toga što Sud BiH potvrdi odluku, Centralna izborna komisija BiH, u skladu s Izbornim zakonom, oduzima mandat izabranom zvaničniku, ako mu je izrečena sankcija zabrane kandidiranja.

Pitanje: Ima li Centralna izborna komisija BiH ikakve nadležnosti u Republici Srpskoj, kada je u pitanju provedba ovog Zakona?

Odgovor: Centralna izborna komisija BiH provodi Zakon o sukobu interesa BiH, Federacije BiH i Brčko distrikta BiH. Republika Srpska je donijela svoj Zakon i konstituirala svoju Komisiju za utvrđivanje sukoba interesa, tako da Centralna izborna komisija BiH nema nikakve nadležnosti, kada je u pitanju provedba Zakona o sukobu interesa Republike Srpske.

Pitanje: Postoji li sankcija za one koji provode ovaj Zakon, ukoliko donesu pogrešnu odluku?

Odgovor: Centralna izborna komisija BiH odgovorna je za provedbu ovog Zakona i njene odluke provjeravaju se na Sudu BiH.

Pitanje: Ukoliko se ustanovi sukob interesa kod pojedinca, koji je time stekao finansijsku korist, ima li Centralna izborna komisija BiH pravo podnijeti krivičnu prijavu protiv njega?

Odgovor: Centralna izborna komisija BiH je u obavezi, i to radi, da podnosi izvještaj nadležnom tužilaštvu u svim slučajevima kršenja zakona, koja mogu predstavljati kršenje Krivičnog zakona.

Pitanje: Od kada se računa zabrana kandidiranja?

Odgovor: To je tačno određeno *Pravilima o vođenju postupka*. Kao datum počinjenja prekršaja smatra se datum donošenja odluke, ako se izabrani zvaničnik, nosilac izvršne funkcije ili savjetnik, nalazi u sukobu interesa u trenutku donošenja odluke, odnosno posljednji dan u kome je izabrani zvaničnik bio u sukobu interesa, odnosno posljednji dan kalendarske godine, ako se radi o poslovanju ili sklapanju ugovora privatnog preduzeća s institucijama koje se finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti.

Pitanje: Ako je neko u sukobu interesa i to se odmah ne sazna, kolika je vremenska zastara?

Odgovor: Postupak za primjenu sankcija u vezi sa kršenjem Zakona o sukobu interesa mora biti pokrenut u roku od četiri godine od počinjenog prekršaja.

Pitanje: Je li Centralna izborna komisija BiH dužna u nekom određenom roku odgovoriti na upit?

Odgovor: Ne postoje nikakvi Zakonom utvrđeni rokovi do kada Centralna izborna komisija BiH mora odgovoriti na upit, ali se upitima daje prioritet u radu.

Pitanje: Šta se smatra pod ulaganjem kapitala u privatno preduzeće?

Odgovor: Ulaganje kapitala definirano je kao ulaganje novca, stvari i prava u vlasničku strukturu preduzeća.

Pitanje: Podrazumijevaju li se pod interesno povezanim osobama bračni partner i djeca?

Odgovor: Da. Interesno povezane osobe definirane su malo šire od bliskih srodnika. Osnovne zabrane odnose se na bliske srodnike, a zabrana glasanja i zabranjene aktivnosti odnose se na interesno povezane osobe, u koje spadaju i bliski srodnici i srodnici u pravoj liniji, srodnici u bočnoj liniji do trećeg stepena, srodnici po rodbini bračnog partnera do drugog stepena, dijete bračnog partnera i svi oni koji su u političkoj, ekonomskoj ili drugoj vezi, koja bi mogla utjecati na objektivnost u radu javnog zvaničnika.

Pitanje: Ubrajaju li se brat i sestra u bliske srodnike?

Odgovor: Brat i sestra se ne ubrajaju u bliske srodnike. Oni su interesno povezane osobe i na njih se ne odnose osnovne zabrane.

Pitanje: Može li brat izabranog zvaničnika biti direktor ili član upravnog odbora javnog preduzeća?

Odgovor: Može, jer braća i sestre nisu bliski srodnici.

Pitanje: Šta se podrazumijeva pod pojmom „vanbračni partner“?

Odgovor: Pojam vanbračne zajednice definira Porodični zakon, i to je zajednica života žene i muškarca, koji nisu u braku ili vanbračnoj zajednici s drugom osobom, koja traje najmanje tri godine ili kraće, ako je u njoj rođeno zajedničko dijete.

Pitanje: Na koga se misli pod pojmom „ovlaštena osoba“ u nekom udruženju ili fondaciji?

Odgovor: To je osoba koja je osnivačkim aktom ili statutom ovlaštena da zastupa tu fondaciju ili udruženje, odnosno, osoba koja ima pravo potpisa.

04. MIŠLJENJA CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BiH

U skladu sa članom 18 Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, Centralna izborna komisija BiH daje svoje mišljenje na zahtjev svake osobe koja to zatraži, ako postoji sumnja u vezi s mogućim postojanjem kršenja ovog Zakona. S obzirom na to da je Centralna izborna komisija BiH, od početka primjene Zakona (2002. godina) dala 1.488 mišljenja, u nastavku dajemo tabelarni pregled mišljenja koja odgovaraju upitima postavljenim tokom edukacije.

Može li poslanik istovremeno biti član nekog radnog tijela općinskog vijeća i obrnuto?	Istovremeno obavljanje funkcije zastupnika u Parlamentu Bosne i Hercegovine i funkcije člana odbora za privredu, finansije i budžet, koji je stalno radno tijelo općinskog vijeća, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine. Mišljenje broj: 05-2-02-3-266/09, od 29. januara 2009. godine
Može li se izabrani zvaničnik, koji je sankcioniran od strane Centralne izborne komisije BiH, kandidirati u neko radno tijelo vijeća?	Zabrana kandidiranja na bilo koju neposredno ili posredno izabranu funkciju odnosi se na zabranu obavljanja neposredno ili posredno izabranih funkcija koje su definirane odredabama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08), a ne i na obavljanje poslova u stalnom radnom tijelu općine. Mišljenje broj: 05-2-07-8-855/09, od 5. marta 2009. godine
Ako je osnivač javne ustanove grad, a gradski vijećnik je u toj javnoj ustanovi ovlaštena osoba, je li on u sukobu interesa?	Članom 5 Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine propisuju se zabrane u pogledu javnih preduzeća i agencija za privatizaciju i ne odnosi se na imenovanje izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika na neku od funkcija u javnim ustanovama. Zakonom o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine nije predviđena zabrana obavljanja funkcija u javnim ustanovama na području Bosne i Hercegovine. Napominjemo da ni Zakon o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 43/08 i 47/08), ni Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 70/08) ne predviđaju zabranu obavljanja funkcija u javnim ustanovama od strane izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika. Mišljenje broj: 05-2-07-8-2259/09, od 25. juna 2009. godine

Smatra li se za sukob interesa ako je izabrani zastupnik istovremeno i direktor javne biblioteke čiji je osnivač općina?	Istovremeno obavljanje funkcije zastupnika u općinskom vijeću i direktora javne ustanove, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Mišljenje broj: 05-2-07-8-153/09, od 22. januara 2009. godine
Može li predsjednik upravnog odbora u jednoj školi biti direktor neke druge škole u tom mjestu?	Istovremeno obavljanje funkcije direktora javne ustanove, čiji je osnivač općina, a za čije imenovanje je suglasnost dalo nadležno kantonalno ministarstvo, i funkcije člana školskog odbora, odnosno upravnog vijeća druge javne ustanove, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Mišljenje broj: 05-2-07-8-572/09, od 12. februara 2009. godine
Je li zastupnik, koji prihvati funkciju direktora javnog preduzeća, u sukobu interesa, ako podnese ostavku na funkciju zastupnika?	U skladu sa članom 5 stav (1) Zakona, izabrani zvaničnik, odnosno općinski vijećnik, za vrijeme vršenja javne funkcije, i šest mjeseci nakon prestanka vršenja te funkcije, ne može obavljati funkciju direktora javnog preduzeća, odnosno vijećnik koji podnese ostavku na mandat, ne može, u periodu od šest mjeseci nakon podnošenja ostavke, obavljati funkciju direktora javnog preduzeća. Mišljenje broj: 05-2-07-8-1374/10, od 1. aprila 2010. godine
Je li sukob interesa to što su članovi Vlade Federacije BiH ujedno i članovi Skupštine Razvojne banke Federacije BiH?	Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine odnosi se na angažman izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika u javnim i privatnim preduzećima, kako je to definirano u članovima 5 i 6 navedenog Zakona. Članom 1 Zakona o Razvojnoj banci Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 37/08) propisuje se da se Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine osniva kao posebna finansijska institucija i da se ne upisuje u sudski registar. S obzirom na to da Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine nema status javnog preduzeća, niti privatnog preduzeća, kako je to definirano u članu 3 stav (1) tačke k) i l) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, već status posebne finansijske institucije, to obavljanje poslova Skupštine Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine od strane članova Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Mišljenje broj: 05-2-07-8-5002/09, od 6. januara 2009. godine

Je li u sukobu interesa poljoprivredni proizvođač koji dobije poticaj na temelju proizvodnje, dok je njegov bliski srodnik član vlade ili zastupnik u skupštini?	Ukoliko privatno preduzeće, u vrijeme dok obavljate funkciju ministra, a bliski srodnik, otac, funkciju ovlaštene osobe privatnog preduzeća, zaključi ugovore vrijednosti veće od 5.000 KM godišnje sa ministarstvima za korištenje sredstava iz granta „Transfer za poticaj i razvoj poduzetništva i obrta“ i „Poticaj proizvodnji i prestrukturiranje industrije i rudarstva“, to dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Mišljenje broj: 05-2-07-8-442/09, od 27. aprila 2010. godine
Je li u sukobu interesa i načelnik koji je u ime općine potpisao ugovor veći od 5.000 KM sa privatnim preduzećem koje je u vlasništvu vijećnika?	U skladu sa članom 10 tačka e) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine, odgovornost načelnika općine može postojati ukoliko je, prilikom postupka sklapanja ugovora, privilegirao drugu osobu radi stranačkog ili drugog opredjeljenja ili radi porijekla, ličnih ili porodičnih veza. Mišljenje broj: 05-2-07-8-839/10, od 25. februara 2010. godine
Je li u sukobu interesa vijećnik, koji je i zaposlenik neke firme, ako glasa na vijeću za neku odluku, koja je vezana za tu firmu?	Članom 7 stav (1) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, propisuje se da izabrani zvaničnici i nosioci izvršnih funkcija ne mogu glasati po bilo kojem pitanju koje se direktno tiče privatnoga preduzeća u kojem taj izabrani zvaničnik, nosilac izvršne funkcije ili interesno povezane osobe imaju finansijski interes. Izabrani zvaničnici i nosioci izvršnih funkcija, koji se nađu u takvim situacijama, uzdržat će se od glasanja, te na otvorenoj sjednici objasniti razloge zbog kojih su uzdržani. Mišljenje broj: 05-2-07-8-1164/10, od 1. aprila 2010. godine
Može li vijećnik istovremeno biti i savjetnik ministra?	Istovremeno obavljanje funkcije savjetnika ministra za ljudska prava i izbjeglice BiH i vijećnika u općinskom vijeću, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 16/02, 14/03, 12/04 i 63/08). Osim toga, u skladu sa članom 1.8 stav (4), a u vezi stava (6) ovog člana Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08), istovremeno obavljanje funkcije savjetnika ministra za ljudska prava i izbjeglice BiH i vijećnika u Općinskom vijeću Općine Kiseljak, nespojivo je s odredbama ovog Zakona.

	Također, odredbama člana 1.10 stav (1) tačka 6 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, propisano je da izabranom članu organa vlasti na svim nivoima prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran, danom kada je izabran ili imenovan na funkciju čije je vršenje nespojivo s funkcijom izabranog člana određenog organa, kao što je predviđeno Zakonom. Imajući u vidu da je funkcija savjetnika regulirana i Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 12/02, 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06), upućujemo vas na odredbe navedenog Zakona. Mišljenje broj: 05-2-07-8-3314/08, od 6. novembra 2008. godine
Je li u sukobu interesa načelnik općine, koji je ujedno i predsjednik skupštine udruženja?	Ukoliko se udruženje finansira iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti u iznosu većem od 10.000,00 KM godišnje, odnosno, u iznosu većem od 50.000,00 KM godišnje u fondacijama i udruženjima iz oblasti kulture i sporta, tada istovremeno obavljanje funkcije načelnika i predsjednika skupštine udruženja, pod uvjetom da se radi o funkciji koja podrazumijeva predstavljanje i zastupanje navedenog udruženja, a u skladu s osnivačkim aktom ili statutom udruženja, dovodi do kršenja odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine. Mišljenje broj: 05-2-07-8-3373/08, od 17. novembra 2008. godine
Dovodi li do sukoba interesa istovremeno obavljanje funkcije profesionalnog zastupnika u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH, s angažmanom u zdravstvenoj ustanovi, po osnovu ugovora o djelu, za koji se ostvaruje mjesečna naknada?	Istovremeno obavljanje funkcije zastupnika u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine s angažmanom u zdravstvenoj ustanovi, po osnovu ugovora o djelu, za koji angažman se ostvaruje mjesečna naknada, nije predmet Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine. Mišljenje broj: 05-2-07-8-3497/08, od 17. novembra 2008. godine
Da li bi dovelo do kršenja odredaba Zakona o sukobu interesa, ukoliko bi braćni partner zastupnika u Parlamentu Federacije BiH obavljao funkciju direktora	Obavljanje funkcije zastupnika u Parlamentu Federacije BiH, dok istovremeno bliski srodnik (supružnik) obavlja funkciju direktora javnog preduzeća, dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine. Mišljenje broj: 06-1-07-1-3816/08, od 11. decembra 2008. godine

javnog preduzeća?	
Dolazi li do sukoba interesa ukoliko je određena osoba zastupnik u Skupštini Kantona 10, a njen srodnik ima privatnu pilanu?	Ukoliko je u privatnu pilanu, koja je vlasništvo srodnika izabranog zvaničnika, organ vlasti, čiji je izabrani zvaničnik član, ulagao kapital u periodu od četiri godine prije preuzimanja njegove funkcije i za vrijeme vršenja funkcije izabranog zvaničnika, odnosno zastupnika i ukoliko navedeno preduzeće bude sklapalo ugovore vrijednosti veće od 5.000 KM godišnje, s organima koji se finansiraju iz budžeta na bilo kojem nivou vlasti, tada obavljanje funkcije zastupnika i ovlaštene osobe privatnog preduzeća, od strane bliskog srodnika, dovodi do kršenja odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Mišljenje broj: 05-2-07-8-3670/08, od 11. decembra 2008. godine
Je li sukob interesa istovremeno obavljanje funkcije zastupnika u kantonalnoj skupštini i direktora kantonalne administrativne službe Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje?	Istovremeno obavljanje funkcije zastupnika u kantonalnoj skupštini i direktora kantonalne administrativne službe Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje, nije predmet Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Također, istovremeno obavljanje funkcije zastupnika u kantonalnoj skupštini i direktora kantonalne administrativne službe Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje, nije predmet Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08). Mišljenje broj: 05-2-07-8-2918/08, od 11. decembra 2008. godine
Dovodi li do sukoba interesa ukoliko je zastupnik u Skupštini Kantona 10 u radnom odnosu u JP Elektroprivreda HB-HZ Mostar, kao rukovodilac distribucijskog područja, pogon Livno?	Ukoliko je osoba kao rukovodilac distribucijskog područja, pogon Livno, član upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta, odnosno ovlaštena osoba u JP Elektroprivreda HB-HZ Mostar, tada obavljanje funkcije zastupnika u Skupštini Kantona 10, s istovremenim obavljanjem poslova rukovodioca distribucijskog područja, pogon Livno, u JP Elektroprivreda HB-HZ Mostar, dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Mišljenje broj: 05-2-07-8-2617/09, od 24. septembra 2009. godine
Da li bi vijećnik općinskog vijeća bio u sukobu interesa, ukoliko bi njegov brat bio izabran u upravni odbor javne	Istovremeno obavljanje funkcije vijećnika općinskog vijeća i kandidiranje, kao i eventualni izbor njegovog brata na funkciju člana Upravnog odbora Javne ustanove Dom zdravlja, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.

ustanove?	Mišljenje broj: 05-2-07-8-3803/09, od 29. oktobra 2009. godine
Je li sukob interesa istovremeno obavljanje funkcije direktora Šumskoprivrednog društva i funkcije člana i vršioca dužnosti predsjednika Upravnog vijeća Zavoda za zdravstveno osiguranje Srednjobosanskog kantona?	S obzirom na to da direktor Šumskoprivrednog društva, kao i član i vršilac dužnosti predsjednika Upravnog vijeća Zavoda nemaju status izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika, kako je to regulirano naprijed navedenom zakonskom odredbom, istovremeno obavljanje navedenih funkcija, nije predmet Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Mišljenje broj: 05-2-07-8-3577/09, od 29. oktobra 2009. godine
Dovodi li do sukoba interesa istovremeno obavljanje funkcije direktora Kantonalne administrativne službe Federalnog zavoda za PIO/MIO Mostar i funkcije člana ili predsjednika Upravnog odbora Javnog komunalnog preduzeća?	S obzirom na to da direktor Kantonalne administrativne službe nema status izabranog zvaničnika, nosioca izvršnih funkcija i savjetnika, istovremeno obavljanje funkcije direktora Kantonalne administrativne službe Federalnog zavoda za PIO/MIO Mostar i funkcije člana ili predsjednika Upravnog odbora Javnog komunalnog preduzeća, nije predmet Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Mišljenje broj: 05-2-07-8-1938/09, od 29. oktobra 2009. godine
Može li sekretar ministarstva obavljati poslove vođenja stečajnog postupka?	S obzirom na to da sekretar ministarstva nema status izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika, obavljanje funkcije sekretara ministarstva, s istovremenim obavljanjem poslova vođenja stečajnog postupka, nije predmet Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. S obzirom na to da sekretari organa državne službe imaju status rukovodećih državnih službenika, upućujemo vas da se s istim pitanjem obratite nadležnoj agenciji za državnu službu. Mišljenje broj: 05-2-07-8-1777/09, od 5. novembra 2009. godine
Postoji li sukob interesa ukoliko savjetnik-šef ureda preuzme dužnost direktora Direkcije za upravljanje pasivnim podbilansom preduzeća i banaka, uz prethodno razrješenje sa dužnosti savjetnika?	Preuzimanje dužnosti direktora Direkcije za upravljanje pasivnim podbilansom preduzeća i banaka, uz prethodno razrješenje sa dužnosti savjetnika-šefa ureda, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine. Mišljenje broj: 05-2-07-8-4299/09, od 18. novembra 2009. godine

Je li u sukobu interesa vijećnik koji je istovremeno ovlaštena osoba privatnog preduzeća, koje ima zaključen ugovor sa javnim preduzećem?	Istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije ovlaštene osobe privatnog preduzeća, koje sklapa ugovore sa javnim komunalnim preduzećem, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Mišljenje broj: 05-2-07-8-3603/08, od 18. novembra 2009. godine
Dovodi li do sukoba interesa istovremeno obavljanje funkcije gradonačelnika i funkcije člana Upravnog odbora Neovisnog operatera sistema za prijenosni sistem u Bosni i Hercegovini?	Istovremeno obavljanje funkcije gradonačelnika sa funkcijom člana Upravnog odbora Neovisnog operatera sistema za prijenosni sistem u Bosni i Hercegovini, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Mišljenje broj: 05-2-07-8-2791/10, od 1. jula 2010. godine
Dovodi li do sukoba interesa ukoliko zastupnik u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine istovremeno obavlja funkciju dekana fakulteta?	Obavljanje funkcije zastupnika u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i istovremeno obavljanje funkcije dekana fakulteta, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Mišljenje broj: 05-2-07-8-841/10, od 1. jula 2010. godine
Dovodi li do sukoba interesa obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću s istovremenim obavljanjem poslova državnog službenika, višeg stručnog suradnika u organu uprave?	Obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću s istovremenim obavljanjem poslova državnog službenika u organu uprave, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Članom 1.8 stav (1) Izbornog zakona BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04 i 25/05, 52/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 i 32/10), definirano je da sudije redovnih i ustavnih sudova, tužioci i njihovi zamjenici, pravobranioци i njihovi zamjenici, ombudsmani i njihovi zamjenici, članovi sudova/domova/vijeća za ljudska prava, notari, policijski službenici, državni službenici, pripadnici Oružanih snaga BiH, pripadnici Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, kao i diplomatski i konzularni predstavnici BiH u inozemstvu, koji imaju diplomatski status u skladu s Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima (iz 1961. godine), mogu se kandidirati za javnu izbornu dužnost samo ako prethodno podnesu ostavku na taj položaj, ili postupe u skladu sa zakonima koji reguliraju njihov status. Mišljenje broj: 05-2-07-8-3161/10, od 22. jula 2010. godine

05. SUDSKA PRAKSA

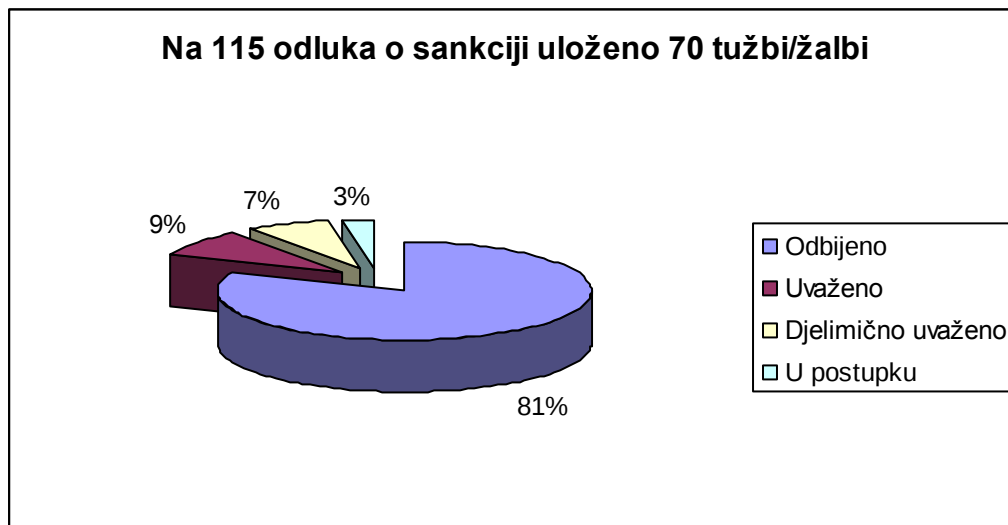
Od početka primjene Zakona (2002. godina), Centralna izborna komisija BiH pokrenula je 243 postupka i izrečeno je 115 sankcija.

Na odluke Centralne izborne komisije BiH uloženo je 46 tužbi (u skladu sa ranije važećim Zakonom), od čega su četiri djelimično uvažene u dijelu koji se odnosi na visinu novčane sankcije, 36 ih je odbijeno, jedna je odbačena, a pet uvaženo.

Protiv odluka Centralne izborne komisije BiH može se, od 2008. godine, izjaviti žalba Apelacionom odjelu Suda BiH, što je iskorišteno u 24 slučaja, od čega je jedna žalba djelimično uvažena (u dijelu koji se odnosi na visinu novčane sankcije), 20 žalbi je odbijeno, jedna je uvažena, a dvije još nisu riješene.

Ustavnom sudu BiH podneseno je ukupno 11 žalbi protiv presuda Suda BiH, od čega je njih 10 riješeno na način da su odbačene kao neosnovane.

Odluke Suda BiH:

05. 01. USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

ODLUKA broj U 14/09, od 30. januara 2010. godine

(objavljena u „Službenom glasniku BiH“, broj 39/10)

ODLUKA O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neosnovan zahtjev **Željka Komšića, predsjedavajućeg Predsjedništva Bosne i Hercegovine u vrijeme podnošenja zahtjeva**, za ocjenu ustavnosti člana 16 stav 1 Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 70/08).

Utvrđuje se je li član 16 stav 1 Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 70/08) u skladu sa članom II/2 Ustava Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 3 Protokola broj 1 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda i članom IX/1 Ustava Bosne i Hercegovine.

Izvod iz obrazloženja:

Ustavni sud ukazuje na stavove Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud), koji je u više svojih odluka naglasio da prava, koja garantira član 3 Protokola broj 1, nisu apsolutna, te zaključio da države ugovornice, u svojim unutarnjim pravnim sistemima, pravo pojedinca da glasa i da bude biran, ograničavaju uvjetima koji, u principu, nisu nedopušteni. Evropski sud je zaključio da države ugovornice u ovoj sferi imaju širok stepen slobodne procjene, kao i da je zadatak Suda da se uvjeri da ti uvjeti ne *„ograničavaju ova prava do te mjere da ugrožavaju njihovu suštinu i lišavaju ih njihove efektivnosti; da su ovi uvjeti uvedeni kako bi zadovoljili legitiman cilj kojem se teži; da primijenjena sredstva nisu neproporcionalna“* (vidi, Evropski sud, *Mathieu-Mohin i Clerfayt protiv Belgije*, presuda od 2. marta 1987. godine, stav 52).

Dovodeći u vezu navedene principe sa predmetnim zahtjevom, Ustavni sud smatra da osporenu odredbu treba posmatrati u kontekstu diskrecijskog prava države da, pri ostvarivanju određenih prava pojedinaca, postavi izvjesna ograničenja. Predmetna ograničenja imaju opravdanje u specifičnosti unutarnjeg uređenja i specifičnog historijskog trenutka Bosne i Hercegovine.

ZAKLJUČAK

Ustavni sud zaključio je da je član 16 stav 1 Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 70/08) u skladu sa članom II/2 u vezi sa članom 3 Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, s obzirom na to da propisana ograničenja pasivnog biračkog prava služe legitimnom cilju da osiguraju neovisnosti izabranih zvaničnika u zakonodavnim organima radi promoviranja općih interesa zajednice kao cjeline, i sprečavanja zloupotrebe javne funkcije radi ostvarenja lične koristi, pri čemu interes zajednice, u smislu zakonitosti, otvorenosti, objektivnosti i nepristranosti izabranih kandidata u obavljanju javne funkcije, preteže nad interesom pojedinca da bude biran u zakonodavne organe i istovremeno obavlja značajne funkcije u javnim i privatnim preduzećima. Osim toga, Ustavni sud utvrdio je da je član 16 stav 1 Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 70/08) u skladu sa članom IX/1 Ustava Bosne i Hercegovine, s obzirom na to da se navedena ustavna odredba odnosi na posebnu kategoriju osoba, čije je pasivno biračko pravo ograničeno na ovaj način, a u isto vrijeme ova odredba ne sadrži bilo koje druge vrste ograničenja pasivnog biračkog prava za druge kategorije osoba.

05.02. SUD BOSNE I HERCEGOVINE

Presuda U-466/08, od 12. marta 2009. godine

Tužba uložena protiv odluke Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj 05-2-07-8-114/08, od 24. aprila 2008. godine, odbija se.

Izvod iz obrazloženja:

Odlukom Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine utvrđeno je da je tužilac, u periodu od 9. februara 2007. godine do 21. januara 2008. godine, istovremeno obavljao funkciju ministra u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i funkciju člana nadzornog odbora dioničkog društva, koje je poslovalo s organima vlasti u iznosu većem od 5.000 KM godišnje, čime je izvršio povredu odredbe člana 6 stav (2) Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, pa mu se primjenom člana 20 stav (1) navedenog Zakona izriče sankcija nepodobnosti za kandidiranje za bilo koju neposredno ili posredno izabranu funkciju u periodu od četiri godine nakon počinjenog prekršaja.

Iz odredbe člana 6 stav (2) Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH proizilazi da moraju biti ispunjeni kumulativno postavljeni uvjeti. Prvi uvjet jeste da je tužilac nosilac izvršne funkcije i da istu funkciju obavlja istovremeno sa funkcijom člana nadzornog odbora privrednog društva. Drugi uvjet odnosi se na strukturu vlasništva privrednog društva i to privredno društvo mora biti isključivo privatno preduzeće. Treći uvjet jeste da je privredno društvo (preduzeće) sklopilo ugovor ili poslovalo sa vladama bilo kojeg nivoa, u vrijeme dok je nosilac izvršne funkcije obavljao funkciju i kada je vrijednost ugovora ili posla veća od 5.000 KM.

Činjenica da tužilac nije učestvovao u radu nadzornog odbora od momenta njegovog imenovanja za ministra, ne može biti razlog za drugačije rješavanje ovog sukoba interesa, jer je od odlučujuće važnosti samo postojanje činjenice istovremenog obavljanja izvršne funkcije i članstva u nadzornom odboru privrednog društva, a ne i uživanje obaveza i prava proisteklih iz članstva u nadzornom odboru. Za postojanje konkretnog sukoba interesa potrebno je utvrditi samo činjenice istovremenog obavljanja nespojivih funkcija, a nije potrebno utvrđivati nevinost (krivicu) tužioca. Zbog toga, tuženi organ nije ni bio u obavezi utvrđivati odgovornost nosioca izvršne funkcije, niti tu odgovornost obrazlagati.

Presuda broj IŽ-57/09-F, od 25. maja 2009. godine

Žalba na odluku Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj 06-07-2121/05, od 2. aprila 2009. godine, odbija se.

Izvod iz obrazloženja:

Odlukom Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine utvrđeno je da žalilac istovremeno obavlja funkciju zastupnika u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i osnivača-vlasnika, koji, u skladu sa statutom i zakonom, vrši poslove upravnog odbora i skupštine privatnog preduzeća, koje je poslovalo s institucijama koje se finansiraju iz budžeta, u iznosu većem od 5.000 KM godišnje, čime je izvršio povredu člana 6 stav (2) Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, pa su mu izrečene sankcije nepodobnosti kandidiranja na bilo koju funkciju izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika, u periodu od četiri godine nakon počinjenog prekršaja i novčana kazna u iznosu od 10.000 KM.

Ispitujući pobijanu odluku, Apelaciono upravno vijeće Suda BiH zaključilo je da žalba nije osnovana, jer je iz svih navedenih dokaza nesumnjivo utvrđeno da je žalilac jedini vlasnik privatnog preduzeća, sa 100% udjela, a da društvo, kao pravnu osobu, predstavlja i zastupa direktor.

Nisu tačni navodi žalbe da su svi poslovi skupštine, upravnog odbora i nadzornog odbora preneseni na jedan organ, tj. da društvo, na osnovu odluke o organiziranju društva, predstavlja i zastupa direktor, sa neograničenim ovlastima. Naime, članom 360 Zakona o preduzećima RS propisano je da poslove skupštine i direktora u jednočlanom društvu s ograničenom odgovornošću obavlja vlasnik, ako odlukom o osnivanju nije drugačije određeno.

Cilj Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH bio bi potpuno obesnažen, ukoliko bi se dozvolilo da se osnivač-vlasnik društva, koji je istovremeno izabrani zvaničnik, može osloboditi odgovornosti za sukob interesa, koji je utvrđen, kao u ovom slučaju, pod bilo kakvim izgovorima. Osnivač društva je i osnovao društvo radi ostvarivanja dobiti, ličnog i finansijskog interesa, pa takav interes direktor, kao zaposlenik društva, nema. Interes ostvarivanja dobiti, tj. profita, prvenstveno je vlasnikov interes, jer vlasnik i nema nekog drugog cilja kada osnuje društvo, nego da vrši one djelatnosti koje su mu upisane u registar, radi stjecanja dobiti u svom vlastitom interesu. Vlasnik je ključna interesna figura, koja pokreće aktivnosti društva u svom vlastitom interesu i za svoju korist.

Presuda broj SIŽ-11/09, od 20. oktobra 2009. godine

Žalba na rješenje Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj 05-2-07-8-3706/08, od 10. septembra 2009. godine, odbija se.

Izvod iz obrazloženja:

Rješenjem Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine utvrđeno je da žalilac istovremeno obavlja funkciju vijećnika u općinskom vijeću i funkciju člana, odnosno predsjednika nadzornog odbora privatnog preduzeća, koje je sklapalo ugovore sa budžetskim korisnicima, u vrijednosti većoj od 5.000 KM godišnje, čime je izvršio povredu člana 6 stav (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, pa su mu, na osnovu člana 20 stav (2) istog Zakona, izrečene sankcije nepodobnosti kandidiranja za bilo koju funkciju izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika, u periodu od četiri godine nakon počinjenog prekršaja i novčana kazna u iznosu od 1.000 KM.

Ispitujući pobijanu odluku, Apelaciono upravno vijeće Suda BiH zaključilo je da žalba nije osnovana. Navodi žalioca da je rješenje po žalbi protivno značenju člana 6 stav (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH, te da je izvršeno sabiranje pojedinačnih vrijednosti ugovora, a na koji se način došlo do ukupnog iznosa, nisu osnovani.

Naime, iz navedene zakonske odredbe, jasno proizilazi da maksimalan iznos nije utvrđen po pojedinačnom ugovoru i odnosi se na ukupna sredstva, koja se mogu ostvariti sklapanjem ugovora s organima koji se finansiraju iz budžetskih sredstava na bilo kojem nivou vlasti u jednoj kalendarskoj godini. Kada bi se radilo o maksimumu, koji se odnosi na pojedinačan ugovor, izigravala bi se svrha i cilj Zakona, a time i otvorila mogućnost zloupotreba.

Presuda broj SIŽ-10/09, od 14. oktobra 2009. godine

Žalba na odluku Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj 06-07-8-853/07, od 10. septembra 2009. godine, odbija se.

Izvod iz obrazloženja:

Odlukom Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine utvrđeno je da žalilac istovremeno obavlja funkciju izabranog zvaničnika i funkciju ovlaštene osobe – direktora privatnog preduzeća koje je, u decembru 2008. godine i u 2009. godini sklapalo ugovore s organima koji se finansiraju iz budžeta na bilo kojem nivou vlasti, u iznosu većem od

5.000 KM godišnje, čime je izvršio povredu člana 6 stav (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, zbog čega su mu izrečene sankcije nepodobnosti kandidiranja na bilo koju funkciju izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika u periodu od četiri godine nakon počinjenog prekršaja i novčana kazna u iznosu od 5.000 KM.

Ispitujući pobijanu odluku, Apelaciono upravno vijeće Suda BiH zaključilo je da žalba nije osnovana, jer je Centralna izborna komisija BiH pravilno zaključila da je žalilac povrijedio odredbu člana 6 stav (2) Zakona.

Što se tiče prigovora žalbe da tumačenje navedene odredbe u osporenom rješenju ne ispunjava uvjet proporcionalnosti između javnog interesa i interesa pojedinca, jer nije uradio ništa što bi ukazivalo na zloupotrebu, Apelaciono upravno vijeće ukazuje na to da je rješenje zasnovano na Zakonu, pa služi legitimnom cilju. Ograničenje žaliočevih prava u interesu je šire društvene zajednice da stvori realne uvjete u kojima će izabrani zvaničnici obavljati svoju funkciju zakonito, objektivno i nepristrano.

Presuda broj: SiŽ-18/09, od 23. decembra 2009. godine

Žalba na odluku Centralne izborne komisije BiH, broj 05-02-07-8-236/09, od 22. oktobra 2009. godine, odbija se.

Izvod iz obrazloženja:

Odlukom Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine utvrđeno je da je žaliteljica istovremeno obavljala funkciju izabrane predstavnice i ovlaštene osobe-direktorice privatnog preduzeća, koje je sklapalo ugovore vrijednosti veće od 5.000 KM godišnje s organima koji se finansiraju iz budžeta, čime je izvršila povredu odredaba člana 6 stav (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH, pa joj je, primjenom člana 16 stav (1), izrečena sankcija nepodobnosti kandidiranja na bilo koju funkciju izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika, u periodu od četiri godine, nakon počinjenog prekršaja i novčana kazna u iznosu od 3.000 KM.

Ispitujući pobijanu odluku, Apelaciono upravno vijeće Suda BiH zaključilo je da prigovori u žalbi nisu osnovani. Prema članu 1 stav (2) Zakona, sukob interesa postoji kada izabrani zvaničnik ima privatni interes, koji utječe ili može utjecati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristranost u obavljanju javne funkcije. Pošto je utvrđeno da je privatno preduzeće, čija je direktorica i ovlaštena osoba žaliteljica, sklapalo kupoprodajne ugovore s organima koji se finansiraju iz budžeta, na bilo kojem nivou vlasti, u ovakvim okolnostima postoji opravdana sumnja da ne može obavljati javnu funkciju objektivno, nepristrano i otvoreno. Za pravilnost zaključka o sukobu interesa u ovom slučaju nije relevantna tvrdnja žaliteljice da lično nije zaključila, niti potpisala nijedan kupoprodajni ugovor. Imajući u vidu brojne narudžbenice, te dokaze o naplati za

izvršene isporuke i usluge, u konkretnom slučaju nastala je situacija u kojoj privatni interes može utjecati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristranost u obavljanju javne funkcije, te ugroziti pouzdanje i povjerenje građana u obavljanje javne funkcije.

U pobijanoj odluci pravilno su primijenjene odredbe članova 31 i 39 Zakona o obligacijskim odnosima, jer je utvrđeno da su u spornom periodu zaključeni kupoprodajni ugovori, čija je ukupna vrijednost veća od 5.000 KM godišnje.

Neosnovan je stav žalbe da u nekim slučajevima nisu ispunjeni zakonski uvjeti za donošenje osporenog rješenja, jer se propisani maksimum od 5.000 KM ne odnosi samo na poslovanje sa pojedinačnim organom, kako tvrdi žaliteljica, već na ukupno poslovanje privatnog preduzeća sa svim organima zajedno u jednom kalendarskoj godini. Tumačenje člana 6 stav (2) Zakona na način kako to čini žaliteljica, otvorilo bi mogućnosti zloupotreba, pa se ne bi ostvarili svrha i cilj donošenja Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH.

Presuda broj SIŽ-6/10, od 24. maja 2010. godine

Žalba na rješenje Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj 05-2-07-8-16/10, od 1. aprila 2010. godine, odbija se.

Izvod iz obrazloženja:

Rješenjem Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine utvrđeno je da žalilac istovremeno obavlja funkciju zastupnika u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i funkciju člana skupštine akcionarskog društva koje je, u 2008. i 2009. godini, sklapalo ugovore s institucijama koje se finansiraju iz budžeta, u iznosu većem od 5.000 KM godišnje, čime je izvršio povredu člana 6 stav (2) Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, pa su mu, na osnovu člana 20 stav (2) istog Zakona, izrečene sankcije nepodobnosti kandidiranja na bilo koju funkciju izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika, u periodu od četiri godine nakon počinjenog prekršaja i novčana kazna u iznosu od 7.000 KM.

Ispitujući pobijanu odluku, Apelaciono upravno vijeće Suda BiH zaključilo je da žalba nije osnovana, jer je tužena Centralna izborna komisija BiH pravilno utvrdila da žalilac ima vlasnički udio u preduzeću u iznosu od 24,80%, kao jedan od 398 akcionara i da je član skupštine akcionara preduzeća koje je zaključivalo ugovore s institucijama koje se finansiraju iz budžeta, u iznosu većem od 5.000 KM godišnje.

Presuda broj SIŽ-7/10, od 28. maja 2010. godine

Žalba na rješenje Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj 05-2-07-8-54/10, od 12. aprila 2010. godine, odbija se.

Izvod iz obrazloženja:

Rješenjem Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine utvrđeno je da je žalilac preuzeo funkciju direktora, odnosno ovlaštene osobe za zastupanje javnog preduzeća, a da nije protekao Zakonom propisani rok od šest mjeseci, nakon što je prestao obavljati funkciju vijećnika u općinskom vijeću, čime je izvršio povredu odredaba člana 5 stav (1) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH, zbog čega mu je izrečena sankcija nepodobnosti kandidiranja na bilo koju funkciju izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika, u periodu od četiri godine, nakon počinjenog prekršaja.

Ispitujući pobijanu odluku, Apelaciono upravno vijeće Suda BiH zaključilo je da žalba nije osnovana, jer je pravilno utvrđeno da je žalilac imenovan za direktora javnog preduzeća i da je zatim podnio ostavku na mandat vijećnika, što je u suprotnosti s odredbom člana 5 stav (1) Zakona. Navodi žalioca da nije poznao odredbe Zakona koje je prekršio, nisu od značaja, s obzirom na to da je žalilac mogao biti upoznat s odredbama Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH, iz razloga što je obavljao funkciju vijećnika u općinskom vijeću i imao mogućnost da se upozna s odredbama navedenog Zakona.

Presuda broj: Siž-15/10, od 24. augusta 2010. godine

Žalba na odluku Centralne izborne komisije BiH, broj: 05-02-07-8-141/10, od 27. maja 2010. godine, odbija se.

Izvod iz obrazloženja:

Centralna izborna komisija BiH donijela je rješenje kojim se utvrđuje da je žalilac, u periodu od 6. novembra 2008. godine do dana donošenja rješenja po žalbi, istovremeno obavljao funkciju izabranog zvaničnika, zastupnika u kantonalnoj skupštini i funkciju člana Skupštine „BH Telecom“ d.d. Sarajevo, koje ima status javnog preduzeća, čime je izvršio povredu odredaba člana 5 stav (1) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH, zbog čega mu je izrečena sankcija nepodobnosti za kandidiranje na bilo

koju funkciju izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika, u periodu od četiri godine.

Ispitujući odluku po žalbi, Vijeće je zaključilo da je žalba neosnovana. Centralna izborna komisija BiH pravilno je utvrdila da skupštinu dioničarskog društva čine dioničari, da je žalilac vlasnik dionica navedenog preduzeća, da je on i član skupštine preduzeća, te da činjenica neučestvovanja u radu skupštine navedenog preduzeća ne može biti razlog za drugačije rješavanje sukoba interesa, te da je od odlučne važnosti i samo postojanje činjenice istovremenog obavljanja funkcije izabranog zvaničnika i funkcije članstva u skupštini preduzeća, a ne i uživanje obaveza i prava proisteklih iz članstva u skupštini navedenog preduzeća. Neosnovanim se smatraju navodi podnosioca žalbe da se preduzeće „BH Telecom“ ne može smatrati javnim preduzećem, nego da je, po strukturi kapitala, dioničarsko društvo, jer je navedeno preduzeće upisano u sudski registar kao privredno društvo i obavlja djelatnost od javnog društvenog interesa.

06. KOMENTARI I PRIJEDLOZI S EDUKACIJE

- 1. Zakon treba prilagoditi različitim nivoima vlasti, jer nije isto ako prekrši Zakon neko na najnižem nivou vlasti, i kada to isto učini ministar ili parlamentarac na federalnom ili državnom nivou.**
- 2. Kazne trebaju biti srazmjerne primanjima zvaničnika i ostvarenom finansijskom interesu.**
- 3. Iz Zakona treba izuzeti općinske vijećnike, jer ćemo ovako doći u situaciju da se ljudi neće kandidirati za takav paušal, pa ćemo ga morati povećati na nivo kantona ili parlamenta. Onda, kada uzmemo u obzir brojnost općina, vidimo da to finansijski nije moguće. Ako vijećnici budu izuzeti iz ovog Zakona, onda ćemo u vijećima imati i sposobne ljude, koji su uspješni u svom privatnom životu, a mogu pomoći i vijeću, tj. općini.**
- 4. Mora biti tačno određena kazna prema djelima i nivoima vlasti.**
- 5. Zakon treba konkretizirati. Stvari treba postaviti tako da općinski vijećnik ne može poslovati s općinom, ali da može poslovati sa kantonom, FBiH, državom, itd., jer je nemoguće da neki vijećnik iz neke male općine uspije „namjestiti“ sebi neki posao, tender ili javni poziv, na federalnom ili državnom nivou.**
- 6. Zakon o sukobu interesa i Izborni zakon „obezglavljaju“ male sredine i primoravaju da se politikom bave ljudi koji ništa ne rade, koji nisu nigdje i nemaju ništa. Privatnik, koji zarađuje 10 miliona KM, i od toga je 0,01% sa kantonom, je u sukobu interesa, a neki direktor škole ili doma zdravlja nije u sukobu interesa, a prima sva sredstva iz budžeta? Umjesto da država podupire privrednike, jer otvaraju nova radna mjesta, ona ih kažnjava.**
- 7. Ovaj Zakon nije dobar, posebno za manje sredine. Sada imamo situacije da je pomoćnik načelnika, kao državni službenik, u upravnom odboru javnog komunalnog preduzeća, čime je ujedno i naručilac poslova od tog preduzeća, jer mu je to posao u općini. Tako imamo apsurdnu situaciju da on može biti naručilac poslova, a jedan općinski vijećnik ne može?**
- 8. Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u FBiH je nedosljedan, neprecizan i stvara prostor za pristranost. Općinski nivo mora biti drugačije tretiran.**
- 9. U Zakon treba uključiti i finansijske institucije, poput Razvojne banke FBiH.**
- 10. Javna preduzeća i javne ustanove ne treba razdvajati, jer svi dobro znaju da mnogo više sredstava iz budžeta ide u ustanove, i zato javne ustanove treba „vratiti“ u Zakon.**
- 11. Veliki propust ovog Zakona je to što se on ne odnosi na državne službenike i namještenike.**
- 12. Bilo bi dobro da se jedinstvenim zakonom regulira problem sukoba interesa za zvaničnike u Federaciji BiH, i to ne samo za izabrane zvaničnike, nego da**

se to proširi i na državne službenike. Primjera radi, članovi nadzornog odbora komunalnog preduzeća su državni službenici, a predsjednik nadzornog odbora tog komunalnog preduzeća je pomoćnik načelnika i šef službe za komunalne djelatnosti, što je direktan sukob interesa. Ili, članovi nadzornog odbora Federalne direkcije cesta, koja je javno preduzeće, u isto vrijeme su i vlasnici, direktori, predsjednici ili članovi upravnih ili nadzornih odbora privatnih preduzeća, koja su direktni izvođači radova. Znači, treba napraviti jedinstven zakon, ako ne za BiH, onda barem za FBiH, koji će se odnositi na sve zvaničnike.

13. Imovinske kartone i lične podatke izabranih zvaničnika ne treba objavljivati na web stranici Centralne izborne komisije BiH, jer se te informacije mogu iskoristiti u kriminalne svrhe, što može utjecati na kvalitet rada zvaničnika.
14. U imovinskim obrascima treba navesti koju funkciju i dužnost u tom trenutku obavlja izabrani zvaničnik. Tako će Centralna izborna komisija BiH već u startu moći upozoriti i, eventualno, sankcionirati veliki broj sukoba interesa. Sada imamo slučajeve da, ako neko nekoga ne prijavi, ili Centralna izborna komisija BiH to nekom istragom ne sazna, neko može obaviti cijeli mandat u sukobu interesa.
15. U Zakonu nije precizirano šta treba učiniti kada izabrani zvaničnici glasaju za budžete obrazovnih i zdravstvenih ustanova, iz kojih se oni direktno finansiraju. Oni svojim odlukama direktno glasaju za svoje plaće i sve ostale naknade što je, po mom mišljenju, sukob interesa.
16. U praksi preovladava formalnost u ovom Zakonu i hitno ga treba mijenjati na način da se uvedu i neka iskustva iz prakse i na taj način riješe ove nelogičnosti, koje sada imamo.
17. Rok od tri dana za podnošenje ostavke je prekratak, i nekada ga je nemoguće ispoštovati, tako da bi taj rok trebalo produžiti na 30 ili 60 dana.
18. Iz Zakona treba izuzeti privredna i poljoprivredna udruženja.
19. Zabrana kandidiranja u direktnom je sukobu s Ustavom, i predstavlja kršenje ljudskih prava.
20. Da imamo bolje uređenu državu i preciznije zakone, ovaj Zakon nam ne bi ni trebao.

07. MEĐUNARODNI STANDARDI

Međunarodni standardi u oblasti sukoba interesa regulirani su u:

- **Programu Vijeća Evrope u borbi protiv korupcije**, koji je Komitet ministara Vijeća Evrope usvojio na sjednici održanoj u novembru 1996. godine. Programom se definiraju mjere protiv korupcije, nudi model zakona ili krivičnih djela koja se odnose na korupciju, ističe potreba donošenja međunarodne konvencije protiv korupcije i naglašava važnost međunarodne borbe protiv ovog fenomena;

- **Akcionom planu za borbu protiv korupcije**, koji je Komitet ministara Vijeća Evrope usvojio na sjednici održanoj 10. i 11. oktobra 1996. godine u Strasbourgu, a koji je uključivao i aktivnosti na suzbijanju organiziranog kriminala i „pranja novca“;

- **Rezoluciji o 20 vodećih principa za borbu protiv korupcije**, koju je Komitet ministara Vijeća Evrope usvojio na sjednici, održanoj 6. novembra 1997. godine, a čiji je glavni cilj koordinacija procesa kriminalizacije korupcije na nacionalnom i međunarodnom nivou;

- **Krivičnopravnoj konvenciji protiv korupcije, koju je Komitet ministara Vijeća Evrope** usvojio u novembru 1998. godine, a BiH je ratificirala 11. maja 2001. godine. Glavni cilj donošenja ove Konvencije je poboljšanje međunarodne suradnje i razvoj zajedničkih antikorupcijskih standarda u državama potpisnicama Konvencije, uzimajući u obzir materijalne i procesnopravne odredbe, koje su usko povezane sa krivičnim djelima s obilježjima korupcije;

- **Dodatnom protokolu uz Kaznenopravnu konvenciju o korupciji**, koji je usvojen u maju 2003. godine, sa željom da se otklone neke dileme, koje su se pojavile u primjeni Konvencije. Dodatni protokol stupio je na snagu 2005. godine, a BiH ga je ratificirala u julu 2009. godine;

- **Građanskopravnoj konvenciji protiv korupcije**, koju je BiH ratificirala 11. maja 2001. godine;

- **Preporuci broj 10 o pravilima ponašanja za javne zvaničnike**, iz 2000. godine;

- **Konvenciji Ujedinjenih naroda protiv korupcije, poznatijoj kao *Merida konvencija***, koja je donesena na 58. sjednici Generalne skupštine UN-a, održanoj u decembru 2003. godine, a dobila je naziv po gradu u Meksiku u kojem je, 9. i 10. decembra 2003. godine, održana Međunarodna konferencija, na kojoj su visoki predstavnici 111 država svijeta, potpisali prvi globalni antikorupcijski instrument. Na ovaj način, stvorena je mogućnost da se „kreira globalni jezik i strategija protiv korupcije“, jer obavezuje države strane ugovornice da provode širok dijapazon antikorupcijskih mjera. BiH je Konvenciju ratificirala u aprilu 2006. godine;

- **Globalnom programu Ujedinjenih naroda za borbu protiv korupcije** - U želji da pojača kapacitete svojih članova u borbi protiv korupcije praćenjem ostvarenih rezultata u ovoj oblasti, Komitet ministara je, 5. maja 1998. godine, usvojio Rezoluciju (98) 7, kojom je osnovana „**Grupa država protiv korupcije-GRECO**“, kao tijelo koje će nadgledati proces zajedničke procjene i provedbe „Dvadeset vodećih principa u borbi protiv korupcije“, kao i provedbu međunarodnih zakonskih instrumenata, donesenih kroz

proces usvajanja Akcionog plana protiv korupcije, i davanje preporuka za povećanje kapaciteta država u borbi protiv korupcije;

- **Organizaciji za ekonomsku suradnju (OECD)**, koja se također bavi ovom problematikom, pa je publicirala **Smjernice za rješavanje sukoba interesa u javnoj upravi**, s ciljem da pomogne državama članicama u reviziji postojeće politike i prakse, koja se odnosi na sukob interesa među javnim zvaničnicima;

- Na Kongresu lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Evrope, na kojem je, u Preporuci broj 60 iz 1999. godine, poručeno da, u situaciji sukoba interesa, javni zvaničnik istupi iz procesa donošenja odluka.

Zaključci Evropske komisije za demokraciju, doneseni putem Zakona
(Venecijanska komisija)

(dati u Mišljenjima, broj 466/2008, od 16. juna 2008. godine i broj 560/2009, od 4. juna 2010. godine)

Komisija je ispitala Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine i smatra da Zakon pokazuje određene nedostatke:

- Bilo bi bolje da se trenutna opća nekompatibilnost, koja se tiče angažiranja bliskih srodnika izabranih zvaničnika, nosilaca izabranih funkcija i savjetnika na određenim javnim funkcijama razmotri za svaki pojedinačni slučaj, tj. po principu individualnih slučajeva, i samo ukoliko postoji stvarni i trenutni ili potencijalni sukob interesa;
- Trebalo bi unijeti odredbe, koje bi zabranile neprikladan prelazak izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika u privatni sektor („pantouflage“);
- Definicije „poklona“ trebalo bi uskladiti i objediniti. Bilo bi korisno da se naznači dopuštena učestalost poklona koji se mogu primati;
- Retroaktivni opoziv donesenih odluka i potpisanih ugovora ne bi trebao biti automatski;
- Trebalo bi razviti uobičajene forme, kako bi finansijski podaci zvaničnika bili predstavljeni na dosljedan i usporediv način;
- Trebalo bi jasnije specificirati dužnost suradnje sa Centralnom izbornom komisijom;

- U Zakon o sukobu interesa trebalo bi uključiti odgovarajuće mehanizme, koji bi dozvolili da se finansijske izjave efikasno pregledaju, i u represivne i preventivne svrhe. Trebalo bi pojasniti kako će podaci iz Registra imovine biti dostupni javnosti. Preporučuje se da se objavljuju samo lična primanja javnih službenika, a ne i njihovih bliskih srodnika;
- Trebalo bi revidirati trenutni sistem nametanja sankcija i uvjetovati ga ozbiljnošću prekršaja. Trebalo bi uvesti skalu sankcija, koja bi, naprimjer, uključivala obavezu da se regulira situacija unutar datog vremena (eventualno povezano sa kaznom), u slučajevima kada se jednostavno propusti da se registriira relevantni interes, kao što je zatraženo. Komisija podržava uklanjanje iz Nacrta zakona sankcije nepodobnosti za kandidiranje;
- Komisija predlaže da se razjasne i jasno razdvoje općenite nespojivosti i specifične situacije sukoba interesa;
- Definicija povezanih osoba je preširoka;
- Diskvalificiranje javnog službenika po principu individualnog slučaja sukoba interesa trebalo bi biti izrađeno na općenit način, dok je potrebna općenita klauzula po pitanju diskvalificiranja javnih službenika;
- Izričito regulirane specifične situacije trebale bi biti znatno proširene.

Reguliranje sukoba interesa u Bosni i Hercegovini također nameće pitanja ustavne prirode, koja se tiču državne nadležnosti za sukob interesa na nivou entiteta.

Komisija smatra da, zato što nije došlo do dobrovoljnog prijenosa nadležnosti s entiteta na državu, država ne može izvršavati nadležnost nad izabranim zvaničnicima, nosiocima izvršnih funkcija i savjetnicima u entitetima.

Entiteti bi trebali osigurati da njihovi zakoni o sukobu interesa budu dosljedni i da odražavaju državni Zakon o sukobu interesa, te da budu usaglašeni između sebe, koliko je to moguće, i u pogledu temeljnih i proceduralnih odredaba. Naglašena je važnost jedinstvenog propisa na nivou države.

Prednost se daje tome da entiteti povjere provedbu svojih zakona o sukobu interesa Centralnoj izbornoj komisiji.

Ukoliko bi entiteti povjerali provedbu svojih zakona o sukobu interesa entitetskim izbornim komisijama (a u Federaciji Bosne i Hercegovine moguće i općinskim izbornim komisijama), bilo bi dobro da se omogući da se, protiv odluka donesenih na entitetskom nivou, može uložiti žalba Centralnoj izbornoj komisiji.

Žalbe, protiv svih odluka o sukobu interesa, koje je donijela ili Centralna izborna komisija ili entitetske izborne komisije (ukoliko im je data nadležnost i ukoliko nije predviđena žalba Centralnoj izbornoj komisiji protiv njihovih odluka), trebao bi rješavati Sud Bosne i Hercegovine.